

Allt det här kan vi se fram emot 2026

Det har varit en fin och väldigt bra sommar för oss på Läckö. Många har kommit och besökt oss – från både när och fjärran.

Under högsommaren var det fint och soligt väder, vilket vi märkte genom att det blev lite färre barnfamiljer som kom till oss. De passade på att njuta av sommar, sol och bad i stället. Den mogna och trogna publiken hittade till oss som vanligt, och personligen tror jag att Nationalmuseums utställning med Stig Lindberg-tema, och Rörstrands Inger Persson-tema, gjorde sitt till med att locka. Vi märkte även ett starkt intresse för den moderna konst som Cecilia Jansson ställde ut i vår egenproducerade konstutställning. Alla utställningar har fått väldigt fina recensioner i dagspress och sociala media. Efter årsskiftet går vi ut med vilka utställningar vi lockar med under 2026, men jag tors lova att det kommer att bli bra!

Operan Fantasio blev – som namnet antyder – fantastisk! Det var Frida Engströms första produktion under helt egna vingar, vilket hon bemästrade med bravur. Det känns lugnt och tryggt inför framtiden. Biljetterna till 2026 års opera finns

nu tillgänglig att boka. Ludwig van Beethovens enda opera Fidelio, blir huvudnumret. Mäktig musik, åtföljd av en lokal kör, kommer att fylla alla skrymslen och vrår på borggården under varma sommarkvällar. Även på Slottsvallen blir det musik i sommar. Tommy Körberg är klar inför en sommarspelning den 5 juli. Biljetter har släppts när nyhetsbrevet når er. Tommy älskar Läckö och återkommer till oss för varje turné. Om vi har tur lyckas vi även knyta till oss ytterligare en sommarkonsert på Slottsvallen. Ni prenumererar väl på vårt nyhetsbrev och tittar på vår hemsida? Då får ni alltid veta vad som kommer.

Under hösten har vi provat nya koncept, eftersom vi från i år driver kafé och restaurang i egen regi. Bland en historisk måltidsresa, författarkvällar i Kungssalen med mingelmat, mordgåtor på slottet, maskor och mingel och mycket mera. Under 2026 siktar vi på att genomföra ännu fler liknande aktiviteter. Vi märker att intresset är stort. Ge oss gärna tips på vad ni vill se och höra hos oss.

Ja, det finns massor att berätta. Vi har invigt fasadbelysningen av slottet, och fasadputsningen fortgår i rask takt. Dessutom blir det belysning

längs gångvägen från Slottsvallen mot parkeringen, något som saknats länge. En fin sak som nu äntligen blivit till är en helt ny kopia av grevinnans säng. Nationalmuseum har verkligen gjort ett fint jobb med detta, och nu går vi vidare med väggbeklädnader i både grevinnans sängkammare och greveparets matsal.

I Stiftelsen är vi också väldigt glada och stolta över att vi tilldelades utmärkelsen Årets Hållbarhetskliv 2025 av Turistrådet Västsverige, efter nominering från Skaraborgs kommunalförbund.

Slutligen har jag det tveksamma nöjet att meddela att det inte kommer något julkort från oss i år. Istället vill jag här passa på att önska er alla en God och härlig Jul, och ett Gott Nytt År från oss alla i Stiftelsen Läckö Slott! Vi är oerhört tacksamma för att ni alla är så goda ambassadörer för Läckö och fortsätter att stötta vår verksamhet genom medlemskapet i Läckö Vänner. Tack!

Vi ses på Läckö!

Jan Malmgren

VD Stiftelsen Läckö Slott

Vad blev det av barnen?

Maria Euphrosyne (1625–1687) födde elva barn. Endast tre av dem nådde vuxen ålder.¹ Här följer en mycket kortfattad redogörelse för dessa tre barns vuxna liv.

Sonen **Gustaf Adolf**, som föddes 1647, studerade från 1667 vid Uppsala universitet. Efter studierna åkte han 1667 på en längre utrikes resa. 1670 utnämndes han till överkammarherre. (En kammarherre är en manlig medlem av ett hov med uppgift att tjänstgöra i en furstlig persons omedelbara närhet). Två år senare, 1672, utnämndes han till envoyé (En envoyé är ett diplomatiskt sändebud hos en främmande stat) till England, Frankrike och Regensburg i Bayern. Han var då 25 år gammal. I slutet av 1672 blev han överste för Livregementet till häst, 1673 riksråd och 1674 kansliråd. Gustaf Adolf gifte sig i slutet av 1673 med hovfröken grevinnan Elisabet Oxenstierna af Södermøre (1655–1721). 1681 utnämndes han till lagman i Västergötlands och Dals lagsaga. I slutet på samma år blev han vice president i Svea hovrätt och året efter ordinarie president

i samma hovrätt. 1687 utnämndes han till kansler för Åbo universitet och 1692 till president i Pommerska reduktionskommissionen och blev mycket populär i Pommern. Gustaf Adolf återvände på grund av sjukdom 1694 till Sverige och avled året efter på Värnanäs sätesgård endast 47 år gammal. Han fick inga barn och är begravd i Varnhems klosterkyrka.²

Dottern **Catharina Charlotta** föddes 1655. Av föräldrarna erhöll hon flera förläningar. 1682 gifte hon sig med greven Otto Wilhelm Königsmarck. Han var yrkesmilitär och tjänstgjorde både i svenska, franska och Venedigs armé. Catharina Charlotta följde med sin make då denne tog tjänst i Venedig 1686.³ Två år senare utbröt pesten i Otto Wilhelm Königsmarcks trupper och han avled i slutet på året.⁴ Efter makens död bosatte sig Catarina Charlotta i Bremen. Paret fick inga barn och är begravt i den Königsmarckska familjegraven i S:t Maria kyrka i Stade, som ligger i den tyska delstaten Niedersachsen. Catharina Charlotta beskrivs som "lörd". Hon utförde bland annat

arkeologiska observationer med sin kammarjungfru Anna Åkerhjelm. Den sistnämnda skrev om deras observationer i en krigsdagbok som är bevarad.

Dottern **Hedvig Ebba** födes 1659 och dog år 1700. Hon erhöll av föräldrarna smycken och värdefullt husgeråd. Hedvig Ebba var gift med Carl-Gustaf Eriksson Oxenstierna (1655–1686). Tillsammans fick de sonen Carl Gustaf Oxenstierna (1686–1706). Denne var ryttare i Karl XII:s polska krig. Han drabbades av en febersjukdom och avled i unga år. Carl Gustaf Oxenstierna var aldrig gift och fick inte några barn.⁵

Bengt Weidow, studiecirkelledare

¹ Susanne Tienken: "Av många kära barn enbart 3 kvar. Maria Euphrosynes moderskap och sorg." Ur: *Världslig makt och himmelskt manna. Maria Euphrosyne von Pfalz-Zweibrückens liv och verk.*, Skara Stiftshistoriska Sällskap, 2025.

² Elgenstierna Gustaf, red (1926). *Den introducerade svenska adelns ättartavlor*, vol. 2, Norstedts förlag, sid. 226-227.

³ Elgenstierna, Gustaf, red (1926). *Den introducerade svenska adelns ättartavlor*, vol. 2, Norstedts förlag, sid. 227.

⁴ Carlquist, Gunnar, red (1933). *Svensk uppslagsbok*. Bd 16. Malmö: Svensk Uppslagsbok AB. sid. 587-88.

⁵ Elgenstierna Gustaf, red (1926). *Den introducerade svenska adelns ättartavlor*, vol. 2, Norstedts förlag, sid. 223-234.

Studiecirkel om Läckö – med fristående fortsättning 2026

Höstens studiecirkel om Maria Euphrosyne är avslutad. Önskan att fortsätta var så stor att det blev tre träffar till under senhösten. Nu är det klart att en ny fristående cirkel startar i vår – om måleri i sagoslottet.

Så här tyckte en av deltagarna om höstens studiecirkel:

Det lilla som jag tidigare har känt till om Magnus Gabriel De la Gardies hustru var att hon hade ett namn som var konstigt och att hon hade högre rang än sin make. Hur jag skulle komma ihåg hennes namn, lärde min pappa mig för många år sedan. Jag skulle använda min dialekt. "Maria efrå Söne". Då blev det mycket enklare åtminstone om man är uppvuxen på Källand.

Nu vet jag mera om hennes namn. När Maria Euphrosyne föddes 1625, döptes hon redan två dar efter födseln, vilket var ovanligt i högreståndskretsar på den tiden. Troligen var det ett nöddop och hon fick namnet Euphrosyne efter sin fadder, hovmästarinnan Euphrosyne Heldin von Dieffenau som fanns tillgänglig på plats. Annars brukade namn och

faddrar komma från föräldrarnas släkter för att stärka släktbanden.

Jag är mycket nöjd med att ha deltagit i studiecirkeln om Maria Euphrosyne. Det har gett mig nya kunskaper och funderingar över hur det var då på stormaktstiden och hur det är nu.

Agneta Berner

Studiecirkeldeltagarna vid den avslutande specialguidningen på Läckö slott. Till vänster guiden Therese Kokkanen Lidberg. Foto: Bengt Weidow.

Måleri i sagoslottet

Tre digitala träffar, avslutning på slottet.
Sista anmälningsdag: 15 februari

- **Onsdag 25 februari** Heroiska emblem
- **Onsdag 11 mars** Heliga emblem
- **Måndag 23 mars** Moraliska emblem
- **Lördag 11 april** Avslutande träff på slottet med Läcköguide samt rundvandring där vi har valt ut några bilder från Kungsalen och slottskyrkan att berätta om för varandra.

Uppskattad resa Vättern runt

Vår guide Eva Mattsson på Vadstena slott i tidstypiska kläder tillsammans med de flesta från vår grupp. Till höger: Torpa Stenhus ägare Pehr Zethelius framför borgen.

Lördagsmorgonen den 6 september äntade vi bussen österut.

Första stoppet blev Olshammars gård och Verner von Heidenstams födelseplats och den närbelägna tidigare brukskyrkan. Förutom ett enastående uppgraderat bussfika fick vi intressant information från personalen om platsen och den privata stiftelse som driver verksamheten.

Resan fortsatte till Vadstena där vi guidades i klosterkyrkan, klostermuseet och Vadstena Slott. Allt drivs i privat regi. Senare på eftermiddagen tog Catarina Gnosspelius emot oss vid Vadstena Akademien där vi även fick se den gamla teatern. Hon förärades vårt hedersmedlemsskap under kvällens middag.

Under söndagen fortsatte vi med besök vid Brahehus och ännu ett uppgraderat bussfika innan vi kom fram till Torpa Stenhus. Ännu en engagerad guidning från ägaren Pehr Zethelius som gav oss ytterligare inblick i vilken betydelse platsen varit för vår historia. En god lunch avslutade före vår hemfärd.

Sammantaget bjöd helgen på flera platser som är viktiga pusselbitar i Sveriges historia och det gemensamma är att de huvudsakligen drivs i privat regi. Det visar vikten av dessa initiativ på många viktiga historiska platser.

Håkan Ekesbo, reseansvarig

Följ med på föreningens resor och utflykter under 2026!

Vårutflykt 14 maj 2026

Nordens enda kvarvarande vedeldade tegelbruk där det tillverkas handslaget tegel ligger i Horn norr om Skövde. Här får vi möjlighet känna byggnadshistoriska vingslag under en guidning. Kostnad 100–200 kr/person. Samåkning rekommenderas.

Höstresa 5-6 september 2026

En tvådagars resa i västerled, med bland annat besök hos våra vänföreningar på Tjolöholm och Gunnebo samt våra gamla halländska gränstrakter.

Glöm inte förnya ditt medlemsskap för 2026

Vid förra årsmötet beslutades att höja medlemsavgiften från och med 2026 för att bättre leva upp till våra stadgar "att ideellt främja och ekonomiskt stödja verksamheterna vid Läckö slott".

Avgiften har stått stilla i många år, däremot inte inflationen. Betala senast den 1 mars för att få medlemskortet i nästa nyhetsbrev och för att säkert finnas med när inbjudan till invigningen går ut. Avgift för enskild medlem 250 kr. Guldmedlemskap gäller 10 år 2 500 kr. Medlemskap för föreningar 2 500 kr.

Om det inte finns med ett inbetalningskort har du redan betalt eller är guldmedlem.

Det här får du som medlem

- Gratis entré till slottet och trädgården
- Inbjudan till sommarinvigningen
- Medlemsaktiviteter vår och höst.
- Specialpris till Läcköoperan för två personer
- Tre medlemsbrev per post
- 50% rabatt på boken *Greve Magnus kök*.
- 10% rabatt på flertalet varor i butiken.
- 50% rabatt på entré till Gunnebo slott
- 50 % rabatt på entré till Nääs slott

Spara datumet: Årsmöte 30 maj kl 11.00 i Victoriahuset.

Handlingar skickas ut med nästa nyhetsbrev och läggs också upp på vår hemsida före årsmötet.

FÖRENINGEN
LÄCKÖ VÄNNER

STIFTELSEN LÄCKÖ SLOTT FÖRENINGEN LÄCKÖ VÄNNER

Läckö Slott, 531 99 Lidköping
Telefon 0510-48 46 60
Hemsida: lackoslott.se/lacko-vanner
Föreningens bankgiro 5749-1474

LÄCKÖ VÄNNERS ORDFÖRANDE

Åke Bonnier
Oskarsstigen 5, 181 32 Lidingö
akebonnier@gmail.com

SEKRETERARE

Bodil Warolin
Telefon 0708-52 33 35
warolin.b@outlook.com

SKATTMÄSTARE OCH MEDLEMSANSVARIG

Ingrid Johnsson
Telefon 070-294 34 38
ingrid.johnsson@kallandso.nu

RESOR

Håkan Ekesbo
Telefon 0702-77 71 99
hakan@ekesbo.se

REDAKTÖR ER

Helena Långström Schön
helena.erika.schon@gmail.com
Anders Franck
anders.franck@outlook.com

Avgifter

Årsmedlem 250,- / person/år
Guldmedlem 2 500,- / person/10 år
Företag 2 500,- / företag och år

Medlemskap

Genom att bli medlem ger du ett värdefullt stöd till slottets verksamheter och du får bland annat:

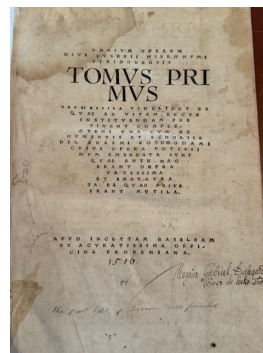
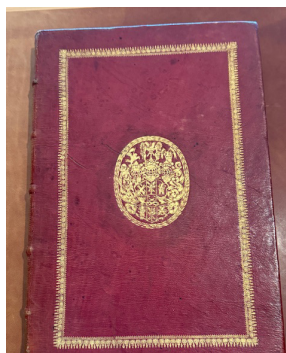
- Gratis entré till slott, borggård & trädgård.
- Inbjudan till sommarinvigningen.
- Specialpris till operaföreställningarna.

För fler förmåner se vår hemsida: lackoslott.se

Parkering

För endast 100 kr/år kan du parkera bilen på Läckö. Biljett löses i naturum.

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Bästa vänner,

Magnus Gabriel de la Gardie var inte bara en person som samlade många böcker utan också en person som älskade skönheten.

Det framkommer ju sannerligen i den arkitektur som Läckö slott är ett uttryck för och allt det vackra som där finns att beskåda.

Men även böckerna skulle vara vackra att se på. Därför lät han binda flera av sina böcker olika vackra band. Jag kan se framför mig biblioteket i Läckö slott med de cirka 500 böckerna, hur hyllorna säkert skimrade av guld med röd och svart marokäng som bakgrund.

Ett av de många verk som stod i något av grevens bibliotek var kyrkofadern Hieronimus samlade verk i nio delar. Det är bundet i röd marokäng med De la Gardies pärmexlibris, ett så kallat "superexlibris", d v s ett exlibris präglat direkt på marokängbandet i guld på framsidan och baksidan. Bokbanden är bundna av bokbindaren Anders Andersson Bergman. Denne var upplärd av sin bror Thomas Andersson Bergman och kunde efter fyra års lärlingstid från 1661 arbeta

helt självständigt. Han blev mästare 1670 men verkade som sådan endast en kort tid och blev begravd på S:ta Klara kyrkogård i Stockholm den 18 juli 1672.

Magnus Gabriel de la Gardie var tro- ligen också teologiskt intresserad och kanske t o m teologiskt bevandrad. Det var då inte konstigt att han också samlade på teologiskt viktiga skrifter såsom texter av Hieronimus. Denne var född 347 efter Kristus i Stridon på gränsen mellan dagens Kroatien och Slovenien. Han studerade i Rom och levde senare som eremit i Syrien och kom efter det att leda ett kloster i Betlehem där han översatte Nya och Gamla testamentet från koinégrekiska och hebreiska till latin. Resultatet är det som kommit att kallas Vulgata ("den allmänt spridda") och som har fått en enorm betydelse inom bibelforskningen och naturligtvis inom den västliga kyrkan i mer än 1000 år.

Med detta sagt vill jag önska Er, bästa vänner, ett riktigt Gott Nytt År med nya besök på Läckö med allt vad som där står till buds!

Åke Bonnier
Ordförande

MISSA INTE!

25/2	Studiecirkelstart	13/6	Sommarinvigning
14/5	Vårutflykt	5-6/9	Höstutflykt
30/5	Årsmöte		

Mer information kommer på vår hemsida. Håll utkik!

lackoslott.se/lacko-vanner/

Välkommen till oss för att lära dig något nytt!

Se hela utbudet av studiecirkelar, föreläsningar och kulturarrangemang på sv.se/skaraborg

Kontakta oss gärna!

Telefon 010-682 10 90. www.sv.se/skaraborg

